

Valentin
COŞEREANU

Valoarea unui gest

Abstract

In 1996, during the poet last visit to Eminescu's native village, the Memorial Ipoteşti - Mihai Eminescu National Research Center has only been established by the Government Decision no. 118, on the 16-th of April 1992.

ipoteșteană. O singură dată a ținut un spectacol al cenaclului *Flacăra*, desfășurat în aer liber, în preajma lacului din apropierea Ipoteștilor, cenaclu la care nu am participat din cauza unei neputințe structurale mai vechi de a mă putea amesteca în mulțimi. Mi se părea atunci (ca și acum), că marea de oameni - și nu mă refer doar la cenaclul în sine -, îmi fură, oarecum, gândurile. Aveam senzația că sunt vidat. Eram, într-un fel, fără să vreau, un „străin”. Preferam „singurătatea” ipoteșteană, închisă în ea, devenindă, înfăptuindu-se creativ sub ochii mei. Nu am simțit mare deosebire între marele amfitrion al cenaclului de altădată și senatorul Păunescu de după 1989. Doar că era mai puțin exaltat. Era mai omenește așezat.

A ascultat atunci, că și înainte explicati-

În timp ce am parcurs întregul areal ipoteștean al noii instituții, care abia începuse să-și fixeze temeliile, i-am povestit despre ceea ce ar trebui să devină Ipotești, despre grădina albastră, unică în lume, în amintirea simbolului eminescian, proiectată atunci, dar nerealizată, din păcate, nici astăzi. I-am cerut, aşadar, ajutorul lui Adrian Păunescu, aşa cum făcusem și cu alți oameni, bătând la zeci de uși, în sute de împrejurări. (Atunci aveam oroare de gest, căci mi se părea un soi de cerșetorie publică mascată. O făceam, totuși, cu gândul că nu era în nume propriu). S-a uitat la mine lung și pătrunzător, cu privirea aceea tulbură-albastră, un pic rătăcită și concentrată în sine, mi-a întors brusc spatele și a dat un telefon. După ce a terminat con vorbirea s-a întors, și cu glas de poruncă domnească mi-a zis: *Să mă cauți diseară la nouă, la teatrul din Botoșani ca să-ți dau un răspuns.* M-am conformat și la ora fixată eram în culise, aşa cum ne întăleserăm. Era pe scenă, în plin spectacol. M-a văzut. După ce mi-a făcut un semn, a ieșit din scenă și mi-a dat un număr de telefon unde urma să sun. A mai adăugat să-l țin la curent cu răspunsul, iar dacă întâmpin greutăți, să-l anunț. I-am cerut numărul de telefon, mi l-a dat și s-a întors în scenă. Era primul gest de sponsorizare făcut în numele Ipoteștilor, după 1989...

Așa cum se întâmplă îndeobște la noi, cei care promiseseră, promiseseră pentru telefonul *Senatorului*. Contactați de muzeograful de la Ipotești au găsit destule scuze și amânări, pentru ca în ultimă instanță acesta să fie refuzat. Cu oarecare strângere de înmă, l-am sunat din nou pe Adrian Păunescu, știind din experiența numeroaselor promisiuni că în final, cel care - trecător pe la Ipotești - promite, va găsi și el un motiv, după calapodul știut, să se spele pe mâini, asemeni celorlalți, ușor iritat că-l săcâi și că-l abați de la problemele țării. Numai că nu s-a întâmplat după calapod. L-am simțit, după ton, spre uimirea mea, revoltat de ceea ce se-ntâmplă și mi-a spus că mă sună el din

Eminescu e Acela,
Zen și Verb și Substanță,
amintindu-ne cu jale
că-n rest totu-i relativ.

Adrian Păunescu
8 dec. 1980

nou. A făcut-o chiar a doua zi, când nu mă mai așteptam. Când am reluat legătura cu cel care promisese sponsorizarea, tonul s-a schimbat, iar suma promisă a ajuns la Ipotești în scurt timp după aceea. Cu această sumă s-a început ceea ce avea să devină în scurt timp după aceea, întregită cu fonduri de la Ministerul Culturii, sala de expoziții, care nu fără motiv poartă numele lui *Horia Bernea*.

După intrarea banilor în cont, l-am sunat din nou pe Adrian Păunescu, aducându-i cuvenitele și neformalele mulțumiri. Cunoscând din emisiunile televiziunii situația poetului marginalizat, am simțit atunci nevoie să-l întreb dacă pot să fac public gestul său. A făcut o pauză în telefon, apoi mi-a răspuns: *Nu acum! Veți găsi un timp mai potrivit pentru asta!*

Iată că valoarea unui gest, dar și a mărturisirii acestuia a venit când nu ne așteptam. Toate au o rânduială în lumea aceasta din care ne-am născut...

*

De la *Istoria unei secunde* încoace, parcurgând fiordurile atâtore „amare” pagini, permite-ni-se a încheia printr-o analogie cu ceea ce spunea Petru Creția despre Mihai Eminescu în *Testamentul unui eminescolog: au fost nu puține ceasuri când i-am suportat greu firea prea pătimășă, urile, răzbunările, geloziiile, anatemele, unele himere, câteva idei fixe. Știi eu dacă l-aș fi iubit?*³

³ Petru Creția, cap. II, *Dincolo de editare*, în vol. *Testamentul unui eminescolog*, Manuscris aflat în fondul Bibliotecii Naționale de Poezie Mihai Eminescu – Ipotești, nr. inv. 95.

Acasă

Prin iarna ca o veche luminioasă,
Ce Orea řeninul Limbir Românești,
L-am cantică, în vecă, la Ipotest,
Dar suntemu nu era acasă.

El se-echiseșe-n moșn vorba noastră,
În tot ce respirăm și glasuin,
El nu e în odată, în întințiu,
Din cer El nu se urcă pe pereashă

La Ipotest, presar un fel de zoapte
În România, bate-nun fel de glas,
E el, care în creieri ne-a rămas,
E el, ce limbă a-urcat să răbe,
Iusminind-o-n ultimul popas;

De dimante de-a se face noapte.

Adraușlău G.

6 - III 1984